

ISBN 978-608-244-627-1

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ
ОПШТА МЕДИЦИНА

КНИГА НА АПСТРАКТИ BOOK OF ABSTRACTS

ВТОР КОНГРЕС НА
СТУДЕНТИ ПО
ОПШТА МЕДИЦИНА
9-10 мај 2019

SECOND CONGRESS OF
STUDENTS OF
GENERAL MEDICINE
9-10 мај 2019

ACIVADEM

SISTINA

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

61(062)(048.3)

КОНГРЕС на студенти по општа медицина (2 ; 2019 ; Штип)

Книга на апстракти / Втор конгрес на студенти по општа медицина,
9-10 мај, 2019, Штип = Book of abstracts / Second congress of students of general medicine,
9-10 Мај, 2019, Stip. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Факултет за медицински науки,
2019. - 158 стр. : илустр. ; 25см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-244-627-1

1. Насп. ств. насл.

а) Медицина - Собири - Апстракти

COBISS.MK-ID 110343690

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ
ОПШТА МЕДИЦИНА

ВТОР КОНГРЕС НА СТУДЕНТИ ПО ОПШТА
МЕДИЦИНА
9-10 мај – Штип

Локација: Мултимедијален центар Штип

организиран од
Студенска организација на општа медицина УГД

под покровителство на
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

генерален спонзор
Аџибадем Систина

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ
ОПШТА МЕДИЦИНА

КНИГА НА АПСТРАКТИ

Рецезент:

доц. д-р Константин Митев
доц. д-р Џингиз Јашар

Лектор:

Виолета Карагунова

Техничко уредување:

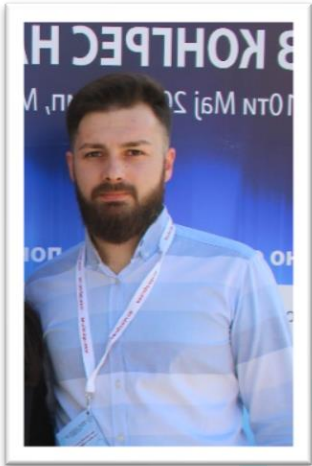
Коста Замановски
Марија Јорданоска
Галена Дулевска
Илија Ваљаков

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

ПРЕДГОВОР

Почитувани учесници,

Денес имам ретко задоволство и чест да Ви се обратам, да Ве поздравам и во името на сите кои придонесовме во организацијата и реализацијата на овој настан, да Ви посакам добредојде на „Вториот конгрес на студенти по општа медицина“ при **Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.**

Оваа година сме посебно горди затоа што продолжуваме со нешто што со преголем ентузијазам го започнавме претходната година. Сакам посебно да ги поздравам и да им се заблагодарам на ректорот **професор д-р Блажо**

Боев и на клиничка болница **Аџибадем Систина**, кои го овозможиле овој Конгрес, но и на сите останати кои помогнаа во организацијата.

Она што денес ќе ви биде презентирано е плод на истражувањата и знаењата на нашите студенти, но црпи од повеќедецениското искуство во областа на медицината, која бележи сè поголем развој и во Македонија. Но, не се држиме само до македонските искуства, туку и пошироко. Програмата на Конгресот го опфаќа прогресот на медицината и на нашите колеги и во пошироки рамки. Посебен акцент се става на практичните и на клиничките пораки, како и на најновите сознанија и техники на работа од областа на медицината.

Трудовите, кои ќе се презентираат, изобилуваат со информации за болести, медицински состојби, симптоми, повреди, историја на болести, но и за развојот на медицинската технологија за откривање и лекување на болести. Разноликоста во научната програма и богатството на работилници како за почетници, така и за искусни практичари во областа на клиничките предмети, секогаш наидуваат на голем интерес и поттикнуваат желба за стекнување на нови знаења. Се надевам дека така ќе биде и на овој Конгрес. Воедно би сакал да ви посакам убав престој во Штип, од кој, се надевам, дека ќе понесете пријатни импресии.

Со почит,

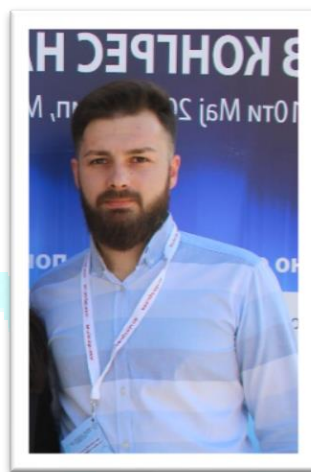
Коста Замановски

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР

Генерален секретар:
Александар Лонгуров

Претседател:
Коста Замановски

Потпретседател:
Васка Џорлева

Членови

Александар Веселинов

Ана Марија Тасева

Андреј Ристески

Борис Роглев

Бошко Давидовски

Вујадин Трајковски

Галена Дулеска

Гордана Виранова

Елена Мечкароска

Илија Ваљаков

Илија Чупаркоски

Исидора Ристовска

Јасмина Трајкова

Кристијан Живков

Кристијан Јовичинац

Марија Јорданоска

Мартин Ристески

Мартина Здравева

Мартина Симоновска

Мила Мајхошева

Стефан Мишовски

Христијан Тренчев

7:30 – 09:00	Регистрација на учесници	Мултимедијален центар – Штип Ректор Проф. Д-р Блажо Боев
09:00 – 09:30	Свечено отворање	Декан Проф. Д-р Рубин Гулабоски Министер за здравство Доц. Д-р Венко Филипче
	СЕСИЈА 1	
09:35 – 09:50	„Болести на XXI век“	Проф. Д-р Јовица Угриновски
	Студент 1	
09:50 – 10:00	O1 - Pyoderma gangrenosum како примарна клиничка манифестација при автоимуни заболувања	<i>М. Ѓуфтески¹, М. Василева^{1,2}, В. Бришкоска Бошковски²</i>
10:00 – 10:10	Студент 2	
	O3 - Примарен меланом на жолчно кесе	<i>Љ. Ристов¹, Џ. Јашар^{1,2}, Е. Коцевска²</i>
10:10 – 10:25	„Терапевтски предизвици во неврологијата“	Доц. Д-р Татјана Чепреганова – Чанговска
10:25 – 10:35	Студент 3	
	O19 - Интра-артикуларна апликација на плазма богата со тромбоцити (ПРП) за третман на болка во коленото кај повреди на зглобната 'рскавица и дегенеративни промени на менискусот	<i>А. Лонгуров¹, К. Митев^{1,2}, К. Замановски², И. Ваљаков²</i>
10:35 – 10:45	Студент 4	
	O27 - Интракранијална венска тромбоза	<i>М. Здравева¹, Т. Чепреганова-Чанговска^{1,2}, Г. Дулевска²</i>
10:45 – 11:15	Пауза	
	СЕСИЈА 2	
11:15 – 11:30	„Вградување на вештачко срце“	Проф. Д-р Александар Николич
11:30 – 11:40	Студент 5	
	O2 - Hemangioendothelioma malignum на срце кај 34-годишна пациентка во последен триместар од бременост	<i>Б. Колески¹, А. Велјановска²</i>
11:40 – 11:50	Студент 6	
	O5 - Интратуморска хетерогеност – приказ на случај од карцином на дојка	<i>С. Мишовски¹, В. Филиповски^{1,2}</i>
11:50 – 12:05	„Правилна тријажа при масовни ургентни состојби“	Доц. Д-р Билјана Ефтимова

12:05 – 12:15	Студент 7	
	О8 - Колективен имунитет – дали го имаме?	<i>Б. Давидовски¹, К. Трајчева², Г. Бошевска²</i>
12:15 – 12:25	Студент 8	
	О6 - Солитарен фиброзен тумор на простата кој имитира карцином	<i>М. Ристевски¹ К.Кубелка-Сабит^{1,2}</i>
12:25 – 12:40	„Минимално инвазивни процедури во абдоминалната хирургија“	Доц. Д-р Александар Митевски
12:40 – 12:50	Студент 9	
	О18 - Аурикулопластика и преваленца на женските пациенти над машките пациенти хируршки третирани	<i>М. Ангелов¹, С. Туцарова–Ѓоргова^{1,2}, Н. Караџинова²</i>
12:50 – 13:00	Студент 10	
	О22 - Улогата на ендогените ретровируси во создавањето и развитокот на плацентата	<i>Н. Атанасов¹</i>
13:00 – 14:00	Ручек	
14:00 – 14:45	Е-постер сесија	
	Р1 - Цервикален карцином – статистичка анализа на ниво на Република Северна Македонија во период 2001-2017	<i>Т. Стојаноска¹, Ј. Зху^{1,2}, Б.Арсовска², Б. Дишоски², К. Козовска²</i>
	Р3 - Влијанието на хемотерапијата врз здравите клетки	<i>И. Накова¹, А. Митевски^{1,2}, Л. Нистрова²</i>
	Р5 - Важноста на едукација, хигиено-диететскиот режим и компликациите во третманот на пациенти со дијабет	<i>В. Трајковски¹, Г. Панова^{1,2}, В. Трајковски², Д. Трајановски²</i>
	Р7 - Акутна белодробна емболија	<i>Д. Петревска¹, М. Клинчева^{1,2}, Љ.Лазарева², Х. Костадинова², Т.Јосев²</i>
	Р9 - Групи на лекови во третман на гастритис	<i>Л. Ефремова¹, А. Тонева Николова^{1,2}, В. Тонева Стојменова², К. Алчевски², М. Дејаноска²</i>

P11 - Магнетна резонанца кај пациентка со хипертензија, после трансфеноидална ресекција на аденом на хипофизата и билатерална адреналектомија	К. Замановски ¹ , Г. Калцев ²
P13 - Терапија на оромандибуларна дистонија со botulinum neurotoxin	Н. Арсова ¹ , Д. Атанасов ^{1,2}
P15 - Висцерална лајшманијаза кај пациентка со аортокоронарен байпас трансплант и хепатитис Ц	Е. Зисовска ¹ , Г. Калцев ²
P17 - Морбили во штипскиот регион	М. Јорданоска ¹ , В. Марковски ^{1,2} , А. Димовска ²
P19 - Приказ на случај со стафилококен менингоенцефалитис	А. Димовска ¹ , В. Марковски ^{1,2} , М.Јорданоска ²
P21 - Цревната микрофлора – сојузник или противник	К. Митев ¹ , В. Талески ^{1,2}
P23 - Рехабилитација на деца со вродена дисплазија на колкови	Т. Чавдарова ¹ , Д. Василева ^{1,2} , М. Рунчева ² , Е. Џидрова ²
P25 - Успешен терапевтски пристап при акутна торако-абдоминална траума кај 8 - годишно дете	К. Јовичинац ¹ , Б. Ефтимова ^{1,2} , Д.Илкоска ²
P27 - Спортски повреди на колено	Д. Аврамовски ¹ , Д. Василева ^{1,2}
P29 - Несакани ефекти поврзани со болка за време на почетната фаза на ортодонтски третман со фиксни апарати	С. Сулев ¹ , С. Атанасова ^{1,2} , Љ. Прошева ² , Љ. Биковски ²
P31 - Професионални заболувања кај докторите по стоматологија	О. Цветаноски ¹ , Ј. Заркова Атанасова ^{1,2} , Д. Митев ²
P33 - Значење на оралното здравје – родителска едукација	А. Двојаковска ¹ , Дарко Кочовски ^{1,2} , Н. Арсова ² , С. Јаковлеска ²
P35 - Мешан адено-неуроендокрин карцином на апендикс	А. Николовска ¹ , В. Филиповски ^{1,2}
P37 - Употреба на антидепресиви кај пациенти со Psoriasis vulgaris	Д. Златанова ¹ , Б. Василев ² , С.Василев ² , С. Василева ² , М. Василева ²
P39 - Булозна епидермолиза	А. Манасијевска ¹

	P41 - Огнострелна канална повреда низ аортата	М. Паневска ¹ , Н. Давчева ^{1,2} , Б. Дишоски ² , Ж. Крстевски ²
	P43 - Оперативен третман на интрацеребрална хеморагија	С. Галева ¹ , В. Захариев ^{1,2} , М. Ќосева ² , М. Лазарев ²
	P45 - Значење на предоперативен скрининг во третманот на колоректален карцином	Г. Виранова ¹ , И. Милев ^{1,2} , А. Апостолова ²
	P47 - Единствен оперативен третман на примарен срцев Hemangioendothelioma кај трудница во деветтиот месец од бременоста	В. Џорлева ¹ , А. Николиќ ^{1,2} , Д. Бислимовски ² , М. Ѓузелова ² , Х. Тренчев ² , К. Замановски ²
	P49 - Употреба на канабиноидите за третман на гадење и повраќање предизвикано од хемотерапија кај педијатриската популација	М. Јанева ¹ , М. Дарковска-Серафимовска ^{1,2}
	P51 - Интеракции на канабидиол и тетрахидроканабинол со лекови кои делуваат на Централниот нервен систем	М. Александров ¹ , Л. Колева-Гудева ^{1,2} , В. Максимова ²
	P53 - Употреба на препарати со хијалуронска киселина за козметички и медицински цели	А. Учок ¹ , Е. Дракалска ^{1,2} , Б. Ангеловска ² , М. Штерјова Арев ² , М. Петрова ¹
	P55 - Синхрона екстраутерина и интраутерина бременост	М. Симоновска ¹ , К. Кубелка Сабит ^{1,2}
	P57 - Вродено криво стапало кај новородени – причини и третман	С. Божиновска ¹ , А. Попоска ^{1,2}
	P59 - Оперативен третман на пациент со фрактура на бутна коска без давање на крвни деривати	Х. Тренчев ¹ , М. Динева-Тренчева ^{1,2} , В. Џорлева ²
	СЕСИЈА 3	
14:45 – 15:00	„Современ пристап кон проучување на повредите на главата“	Доц. Д-р Наташа Давчева
15:00 – 15:10	Студент 11	
	O23 - Canalis sclopetarium cordis	А. Ристевски ¹ , Н. Давчева ^{1,2}
15:10 – 15:20	Студент 12	
	O26 - Оптимизација на метода на електрофореза на единечни клетки при	Н. Кичукова ¹ , Т. Рушковска ^{1,2} , М. Милев ^{1,2} , М. Јанева ² , В. Максимова ²

	боење со сребро нитрат (Комет метода)	
15:20 – 15:35	„Вредности на клиничките податоци во патохистолошката дијагноза“	Доц. Д-р Вања Филиповски
15:35 – 15:45	Студент 13	
	O25 - Импрегнација со сребро по методот на Линдер, како метод на избор за визуелизација на нерви и нервни завршетоци	Ф. Дракалски ¹ , Л. Какашева-Маженковска ^{1,2}
15:45 – 15:55	Студент 14	
	O4 - Ретка локализација на метастатски карцином на дојка	М. Мајхошева ¹ , Џ. Јашар ^{1,2}
15:55 – 16:15	Пауза	
	Сесија 4	
16:15 – 16:30	„Рецепт за вежбање – примена на спортската медицина во превенција и третирање на болести“	Доц. Д-р Зоран Ханџиски
16:30 – 16:40	Студент 15	
	O7 - Ладни аглутинини во кардиохирургија	В. Ордевска ¹
16:40 – 16:50	Студент 16	
	O14 - Клинички знаци индикативни за Метатропична дисплазија тораколумбална кифоза и долги коски во форма на тег	М. Чаевкоска ¹ , Д. Трајанова ² , З. Гучев ²
16:50 – 17:00	Студент 17	
	O12 - Ефектот од сублингвалната употреба на витамин Б12 во облик на спреј во третман на макроцитна анемија	М. Ѓорик–Петрушевска ¹ , В. Кузмановска-Симоновска ²

09:00 – 10:00	Пријава за работилници Првенствено право на учество имаат сите Активно пријавени учесници. Пријавените учесници своите сертификати од учество на конгресот ќе ги добијат по завршување на работилниците. По пријавување присуството е задолжително.	1. ЕКГ – интерпретација 2. Ургентна неонатологија 3. Како до точна дијагноза (микроскопирање на патохистолошки препарати) 4. BLSIALS – Симулациони ургентни состојби на фантом 5. Невронауки и мајндфулнес 6. Комет метода – теоретски и практични аспекти (поддржано од проектот NATO SPS G5266) 7. Хирургија - Запознавање со основи на лапароскопска хирургија
	Сесија 1	
09:45 – 10:00	„Медикологални аспекти на трансплантација по мозочна смрт“	Доц. Д-р Маја Мојсова Мијовска
10:00 – 10:15	„Рационално – емотивна и когнитивно бихејвиорална терапија во третман на растројства во исхраната“	Проф. Д-р Ленче Милошева
10:15 – 10:25	Студент 1	
	O17 - Психијатрија - заборавениот квартал на македонското здравство	Ј. Јаневска ¹
10:25 – 10:35	Студент 2	
	O24 - Дали современата медицина може против биологијата?	П. Цветковски ¹ , М. Караколевска – Илова ^{1,2}
10:35 – 10:50	„Фактори кои го засегаат растот и развојот на децата“	Проф. Д-р Елизабета Зисовска
10:50 – 11:00	Студент 3	
	O21 - Авулзиона повреда на penis	А. Илоска ¹ , И. Пеев ²
11:00 – 11:10	Студент 4	
	O13 - Акутен миокардитис	Х. Војнески ¹ , М. Клињева ^{1,2}
11:10 – 11:30	Кафе пауза	
11:30-12:00	Е-постер	
	P2 - Колоректален карцином – стапка на заболување по региони во Република Северна Македонија во период	К. Стојковски ¹ , Ј. Зху ^{1,2} , Б. Арсовска ² , К. Козовска ²

P4 - Карцином на бели дробови – Статистичка анализа на податоци на ниво на Р. Северна Македонија и општина Струмица во период 2013-2017	<i>Ф. Камчева¹, Јухе Зху^{1,2}, Б. Арсовска², К. Козовска², М. Лазаревска²</i>
P6 - Оптимизација на терапија со Б-блокатори, кај коронарна артериска болест	<i>Д. Митрева¹, С. Николов^{1,2}, А. Јованов²</i>
P8 - Профилакса на бактериски ендокардит во секојдневната стоматолошка пракса	<i>М. Ристовска¹, О. Терзиева-Петровска^{1,2}, С. Котева², М. Петровски²</i>
P10 - Перкутана замена на митрална и трикуспидна валвула	<i>Ф. Николов¹, Т. П. Гаул^{1,2}, Ф. Буџакоски², Д. Илоска², Ф. Стојановски²</i>
P12 - Болка кај пациент со relapsing–remitting мултипна склероза	<i>Г. Калцев¹, И. Барбов², Е. Зисовска²</i>
P14 - Хантингтонова болест	<i>И. Крстеска¹, Е. Јовева^{1,2}, Х. Наневска²</i>
P16 - Хумана инфекција со <i>Helicobacter pylori</i> во Битола во период 2016 – 2018	<i>П. Стојановиќ¹, В. Марковски^{1,2}, К. Стојковски²</i>
P18 - Инфективна моноклеоза во општина Кавадарци во период од 2013 до 2019 година	<i>Д. Манџикоска¹, В. Марковски^{1,2}</i>
P20 - Приказ на случај на пациент со коинфекција на три хепатотропни вируси	<i>Г. Дулевска¹, В. Марковски^{1,2}, М. Здравева²</i>
P22 - Ултразвук и терапевтски можности во физикалната медицина	<i>С. Чучкова¹, Д. Василева^{1,2}</i>
P24 - Влијание на терапевтските вежби кај пациенти со дијабетна полиневропатија	<i>А. Јакимовска¹, Д. Василева^{1,2}</i>
P26 - Инциденца и видови на повреди на долните екстремитети и изокинетички карактеристики на колената и скочните зглобови кај ракометари	<i>С. Маринкова¹, З. Ханџиски^{1,2}, Е. Ханџиска², Р. Јанева²</i>

	P28 - Преваленца и евалуација на дентален стоматит во Југо-источен регион на Р. Северна Македонија	<i>С. Стојанова¹, К. Златановска^{1,2}, Н. Лонгурова²</i>
	P30 - Стоматолошки пристап кај пациенти со Diabetes mellitus (ДМ)	<i>Т. Ефтимова¹, В. Тонева Стојменова^{1,2}, А. Тонева Николова², Т. Сенева²</i>
	P32 - Рекурентен афтозен стоматитис (RAS) кај деца и адолесценти	<i>С. Котева¹, С. Нашкова^{1,2}, М. Ристовска²</i>
	P34 - Метастатски добро диференциран неуроендокрин тумор	<i>Т. Наков¹, В. Филиповски^{1,2}, К. Димоска²</i>
	P36 - Грануломатоза со полиангиитис (Wegener-ова грануломатоза)	<i>С. Стојанов¹, В. Филиповски¹</i>
	P38 - Третман на фацијални ангиофиброми	<i>Б. Џидрова¹, М. Василева², В. Бришкоска-Бошковски²</i>
	P40 - Infarctus myocardii acuta – Mors naturalis со големо форензично значење	<i>Б. Дишоски¹, Н. Давчева^{1,2}, М. Паневска², Ж. Крстевски²</i>
	P42 - Позитивни и негативни ефекти при примена на флуор	<i>Л. Ангова¹, Н. Лонгурова^{1,2}, К. Златановска², Н. Ѓорѓиева²</i>
	P44 - 3D принтинг во медицината	<i>Х. Наневска¹, Б. Стојкова Николиќ^{1,2}, И.Крстеска²</i>
	P46 - Спонтан пнеумоторакс кај млади индивидуи-ризик фактори за негово настанување и начини на негово третирање	<i>Е. Мечкароска¹, С. Петровски^{1,2}, И. Ристовска², Ј. Стојменова²</i>
	P48 - EPIDIOLEX® (канабиол) орален раствор. Нова надеж за пациенти со Lennox-Gastaut и Dravet синдром	<i>У. Тотошева¹, М. Дарковска-Серафимовска^{1,2}, С. Миланова², Т. Серафимовска²</i>
	P50 - Безбедност, толерантност и ефикасност на орално администрирани канабиноиди за третман на мултипла склероза	<i>А. Илиевска¹, М. Дарковска-Серафимовска^{1,2}, Е. Димовска², Т. Серафимовска²</i>

	P52 - Ефикасност при употребата на хербални препарати во третман на воспаленија на оралната лигавица	<i>С. Роголева¹, Л.Колева-Гудева^{1,2}, М. Александров²</i>
	P54 - Дали канабиноидите се ефикасни за третман на кахексија/синдром на губење на тежина кај ХИВ позитивни пациенти?	<i>Р. Златанов¹, М. Дарковска-Серафимовска^{1,2}, Д. Илоска², Т. Серафимовска²</i>
	P56 - Дијагноза и лекување на Placenta previa	<i>А. Димитриоска¹, Е. Талевска²</i>
	P58 - Фрактура на субтотална биполарна ендопротеза на колк и нејзина ревизија	<i>Р. Зимбакова¹, Р. Јанушева², С. Ценов², Д. Бојаџиев², А. Карпичарева²</i>
	P60 - Герминативен тумор на јајник во детска возраст	<i>А. Спасески¹, А. Демерџиева^{1,2}</i>
Сесија 2	Сесија 2	
12:00 – 12:15	„Артроскопски асистирани остеосинтези на зглобни скршеници“	Доц. Д-р Константин Митев
12:15 – 12:25	Студент 5	
	O11 - Орални манифестации кај гастроинтестиналните заболувања	<i>Н. Димеска¹, О. Терзиева-Петровска^{1,2}, М. Петровски², М. Трајкова²</i>
12:25 – 12:35	Студент 6	
	O9 - Орални манифестации на дијабетес мелитус	<i>М. Трајкова¹, О. Терзиева-Петровска^{1,2}, Н. Димеска², М. Петровски²</i>
12:35 – 12:50	„Механичка потпора кај кардиовскуларните заболувања“	Проф. Д-р Предраг Млојевиќ
12:50 – 13:00	Студент 7	
	O20 - Акутен абдомен	<i>М. Иванова¹, А. Митевски^{1,2}</i>
13:00 – 13:10	Студент 8	
	O16 - Influence of metformin of the treatment of diabetes mellitus type1	<i>S. Katić¹, N. Jovanović², K. Terzić²</i>
13:10 – 14:00	Ручек	
14:00 – 14:15	„Метода на електрофореза на единечни клетки – можности за истражување“	Проф. Д-р Татјана Рушковска
14:15 – 14:25	Студент 9	
	O10 - Акутен каротиден синдром – стентирање на лева внатрешна каротидна артерија	<i>Г. Коцева¹, С. Кедев^{1,2}</i>

14:25 – 14:35	Студент 10	
	O15 - Evaluation of ethiological factors and clinical parameters in children with acute urticaria	<i>J. Aleksic¹</i>
14:40 – 15:30	Свечено затворање	
15:30 – 17:00	Работилници	
	1. ЕКГ – интерпретација 20 Учесници - Д-р Дејан Ковачевиќ - Д-р Иван Трајков	Просторија предавална бр. 3 Економски факултет
	2. Ургентна неонатологија 20 Учесници - Проф. Д-р Елизабета Зисовска - Д-р Марија Димитровска Иванова - Д-р Ирена Николова	Просторија предавална бр. 5 Економски факултет
	3. Како до точна дијагноза (микроскопирање на патохистолошки препарати) 20 учесници - Доц. Д-р Џингиз Јашар	Просторија предавална бр. 2 Економски факултет
	4. BLS\ALS – Симулациони ургентни состојби на фантом 20 Учесници - Доц. Д-р Маја Мојсова Мијовска	Просторија предавална бр. 1 Економски факултет
	5. Невронауки и мајндфулнес 20 Учесници - Проф. Д-р Ленче Милошева	Просторија предавална бр. 7 Економски факултет
	6. Комет метода – теоретски и практични аспекти (поддржано од проектот NATO SPS G5266) 10 Учесници - Проф. Д-р Татјана Рушковска - Асс. М-р Мишко Милев	Просторија – Биохемиска лабораторија Текстилна Школа
	7. Хирургија - Запознавање со основи на лапароскопска хирургија - Др. Иле Милев	Просторија предавална бр. 6 Економски факултет
20:00-01:00	Гала вечер	Универзитетски Ресторан

СОДРЖИНА

ПЛЕНАРНИ ПРЕДАВАЧИ	23
Проф. д-р Јовица Угриновски	24
Болести на 21-от век	24
Доц. д-р Татјана Чепреганова Чанговска	25
Терапевтски предизвици во неврологијата	26
Therapeutic challenges in neurology	27
Проф. д-р Александар Николиќ	29
Вградување на вештачко срце	30
Total Artificial Heart Implantation	31
Доц. д-р Билјана Ефтимова	32
ПРОТОКОЛ ЗА УРГЕНТНА ТРИЈАЖА	33
The Emergency Severity Index (ESI) - A triage tool for emergency department care	33
Доц. д-р Александар Митевски	37
Минимално инвазивни техники во абдоминалната хирургија	38
Minimal invasive techniques in abdominal surgery	38
Доцент д-р Наташа Давчева	39
Современ пристап во проучување на повредите на главата	40
Modern approach to the studing of the head injuries	41
Доц. Д-р Вања Филиповски	42
Важноста на клиничките информации во патохистолошката дијагноза	43
Importance of Clinical information in Patohistological Diagnosis	44
Доц. д-р Зоран Ханџиски	45
Рецепт за вежбање - примена на спортската медицина во превенција и третирање на болести	46
Prescription for health – application of sports medicine in prevention and treatment of diseases	47
Д-р Маја Мојсова Мијовска	48
Медиколегални аспекти на трансплантација по мозочна смрт	50
Проф. д-р Ленче Милошева	51
Рационално-емотивна & когнитивно бихејвиорална терапија во третман на растројства во исхраната	52
Rational-Emotive & Cognitive Behavioral Therapy For The Treatment Of Eating Disorders	53
Проф. д-р Елизабета Зисовска	54
Фактори кои влијаат врз растот и развојот на детето во критичниот период	55
Factors influencing the growth and development of a child in the critical period	58
Доц. д-р Константин Митев	61
Артроскопски асистирани остеосинтеза на зглобни скршеници: тренд или иднина?	62

Arthroscopic assisted osteosynthesis for articular fractures Trend or Future	62
Проф. д-р Предраг Милојевиќ	63
Mechanical Circulatory Support	63
Проф. д-р Татјана Рушковска.....	64
Метод на електрофореза на единечни клетки – можности за истражувања.....	65
Method of single cell electrophoresis – research opportunities	66
АПСТРАКТИ НА ОРАЛНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ	67
O1 Pyoderma gangrenosum како примарна клиничка манифестација при автоимуни заболувања	68
O1 Pyoderma gangrenosum as the primary clinical manifestation of autoimmune diseases	68
O2 Наемангиоендоthелиома malignum на срце кај 34-годишна пациентка во последен триместар од бременост .	69
O2 Наемангиоендоthелиома malignum on right atrium in a 34-year-old patient in final trimester of pregnancy.....	69
O3 Примарен меланом на жолчно кесе.....	70
O3 Primary malignant melanoma of the gallbladder	70
O4 Ретка локализација на метастатски карцином на дојка.....	71
O4 Rare localization of metastatic breast carcinoma	71
O5 Интратуморска хетерогеност – приказ на случај од карцином на дојка	72
O5 Intra-tumor heterogeneity – breast cancer case report	72
O6 Солитарен фиброзен тумор на простата кој имитира карцином	73
O6 Solitary fibrous tumor of the prostate that imitates cancer.....	73
O7 Ладни аглутинини во кардиохирургија	74
O7 Cold agglutinins in cardiac surgery.....	74
O8 Колективен имунитет – дали го имаме?	75
O8 Herd immunity – do we have it?	75
O9 Орални манифестации на дијабетес мелитус.....	76
O9 Oral manifestations of diabetes mellitus	76
O10 Акутен каротиден синдром – стентирање на лева внатрешна каротидна артерија	77
O10 Acute carotid syndrome – left internal carotid artery stenting	77
O11 Орални манифестации кај гастроинтестиналните заболувања	78
O11 Oral manifestations of gastrointestinal disease	78
O12 Ефектот од сублингвалната употреба на витамин B12 во облик на спреј во третман на макроцитна анемија	79
O12 The effect of sublingual usage of vitamin B12 in the form of spray in the treatment of macrocytic anemia	79
O13 Акутен миокардитис.....	80
O13 Acute myocarditis.....	80

O14 Клинички знаци индикативни за Метатропична дисплазија – тораколумбална кифоза и долги коски во форма на тег.....	81
O14 Clinical signs hinting to Metatropic dysplasia – thoracolumbar kyphosis with dumbbell-shaped long bones	81
O15 Evaluation of ethiological factors and clinical parameters in children with acute urticaria	82
O16 Influence of metformin of the treatment of diabetes mellitus type 1.....	83
O17 Психијатрија - заборавениот квартал на македонското здравство	84
O17 Psychiatry – the forgotten part of macedonian health system.....	84
O18 Аурикулопластика и преваленца на женските пациенти над машките пациенти хируршки третирани	85
O18 Auriculoplasty and prevalence in female over male surgically treated patients	85
O19 Интра-артикуларна апликација на плазма богата со тромбоцити (ПРП) за третман на болка во коленото кај повреди на зглобната 'рскавица и дегенеративни промени на менискусот.....	86
O19 Intra-articular platelet-rich plasma (PRP) injections for treating knee pain associated with articular cartilage and degenerative meniscal lesions	86
O20 Акутен абдомен	87
O20 Acute abdomen	87
O21 Авулзиона повреда на пенис.....	88
O21 Degloving penile injury.....	88
O22 Улогата на ендемогените ретровируси во создавањето и развитокот на плацентата	89
O22 The role of endogenous retroviruses in the formation and development of the placenta	89
O23 Canalis sclopetarium cordis.....	90
O23 Canalis sclopetarium cordis.....	90
O24 Дали современата медицина може против биологијата?.....	91
O24 Can the modern medicine go against the biology?.....	91
O25 Импрегнација со сребро по методот на Линдер, како метод на избор за визуелизација на нерви и нервни завршетоци	92
O25 Silver impregnation using Linder's method to visually nervers and nerve endings.....	92
O26 Оптимизација на метод на електрофореза на единечни клетки при боене со сребро нитрат (Комет метод) .	93
O26 Optimization of silver staining method in single cell gel electrophoresis (Comet assay)	93
O27 Интракранијална венска тромбоза	94
O27 Intracranial venous thrombosis.....	94
АПСТРАКТИ НА ПОСТЕР ПРЕЗЕНТАЦИИ	95
P1 Цервикален карцином – статистичка анализа на ниво на Република Северна Македонија во период 2001-2017	96
P1 Cervical cancer – statistical analysis at the level of the Republic of North Macedonia in the period 2001-2017	96

P2 Колоректален карцином – стапка на заболување по региони во Република Северна Македонија во период 2007-2017	97
P2 Colorectal cancer - disease rate by region in Republic of North Macedonia in period 2007-2017.....	97
P3 Влијанието на хемотерапијата врз здравите клетки.....	98
<i>P3 Impact of chemotherapy on healthy cells</i>	<i>98</i>
P4 Карцином на бели дробови – Статистичка анализа на податоци на ниво на Р. Северна Македонија и општина Струмица во период 2013-2017	99
P4 Lung Cancer – Statistical analysis in Republic of North Macedonia and municipality of Strumica in the period 2013-2017	99
P5 Важноста на едукација, хигиено-диететскиот режим и компликациите во третманот на пациенти со дијабет 100	
P5 Importance of education, hygiene-dietary regime and complications in the treatment of patients with diabetes.....	100
P6 Оптимизација на терапија со Б-блокатори кај коронарна артериска болест.....	101
P6 Optimization of B-blocker therapy in coronary artery disease.....	101
P7 Акутна белодробна емболија	102
P7 Acute pulmonary embolism.....	102
P8 Профилакса на бактериски ендокардит во секојдневната стоматолошка пракса.....	103
P8 Prevention of bacterial endocarditis in the daily dental practice.....	103
P9 Групи на лекови во третман на гастритис.....	104
P9 Groups of medicines in treatment of gastritis.....	104
P10 Перкутана замена на митрална и трикуспидна валвула	105
P10 Percutaneous replacement of the mitral and tricuspid valve	105
P11 Магнетна резонанца кај пациентка со хипертензија, после трансфеноидална ресекција на аденом на хипофизата и билатерална адреналектомија.....	106
P11 Magnetic resonance in a patient with hypertension, after transsphenoidal resection of pituitary adenoma and bilateral adrenalectomy	106
P12 Невропатска болка кај пациент со relapsing – remitting мултипла склероза	107
P12 Neuropathic pain in a patient with relapsing – remitting multiple sclerosis.....	107
P13 Терапија на оромандибуларна дистонија со botulinum neurotoxin	108
P13 Treatment of oromandibular dystonia with botulinum neurotoxin.....	108
P14 Хантингтонова болест	109
P14 Huntington's disease.....	109
P15 Висцерална лажшманијаза кај пациентка со аортокоронарен байпас трансплант и хепатитис Ц.....	110
P15 Visceral leishmaniasis in a patient with aortic coronary bypass transplant and Hepatitis C.....	110
P16 Хумана инфекција со Helicobacter pylori во Битола во период 2016 – 2018	111
<i>P16 Human infection with Helicobacter pylori in Bitola in the period 2016 - 2018</i>	<i>111</i>

P17 Морбили во штипскиот регион.....	112
P17 Measles in the region of Stip	112
P18 Инфективна мононуклеоза во општина Кавадарци во период од 2013 до 2019 година.....	113
P18 Infective mononucleosis in municipality Kavadarci from 2013 to 2019.....	113
P19 Приказ на случај со стафилококен менингоенцефалитис	114
P19 A case study of staphylococcal meningoencephalitis	114
P20 Приказ на случај на пациент со коинфекција на три хепатотропни вируси	115
P20 A case report of a patient with coinfection of three hepatotropic viruses	115
P21 Цревната микрофлора - сојузник или противник	116
P21 The intestinal microbiota – ally or enemy	116
P22 Ултразвук и терапевтски можности во физикалната медицина	117
P22 Ultrasound and treatment options in physical medicine	117
P23 Рехабилитација на деца со вродена дисплазија на колкови	118
P23 <i>Children's congenital hip dysplasia rehabilitation</i>	118
P24 Влијание на терапевтските вежби кај пациенти со дијабетна полиневропатија.....	119
P24 Influence of therapeutic exercises at patients with diabetic polyneuropathy.....	119
P25 Успешен терапевтски пристап при акутна торако-абдоминална траума кај 8 годишно дете	120
P25 Successful therapeutic approach in acute thoracic-abdominal trauma at 8 year old child	120
P26 Инциденца и видови на повреди на долните екстремитети и изокинетички карактеристики на колената и скочните зглобови кај ракометари	121
P26 Incidence and types of injuries to the lower limbs and isokinetic characteristics of the knees and ankles in handball players.....	121
P27 Спортски повреди на колено	122
P27 <i>Sports injuries on the knee</i>	122
P28 Преваленца и евалуација на дентален стоматит во југоисточен регион на Р. Северна Македонија.....	123
P28 Prevalence and evaluation of dental stomatitis in the South-East region of the Republic of Northern Macedonia..	123
P30 Стоматолошки пристап кај пациенти со Diabetes mellitus (ДМ)	125
P30 Dental approach in patients with diabetes mellitus (DM).....	125
P31 Професионални заболувања кај докторите по стоматологија	126
P31 Occupational disorders in doctors of dental medicine.....	126
P32 Рекурентен афтозен стоматитис (RAS) кај деца и адолесценти	127
P32 Recurrent aphtosus stomatitis (RAS) of children and adolescents	127
P33 Значење на оралното здравје – родителска едукација	128
P33 Importance of oral health - parental education	128

P34 Метастатски добро диференциран неуроендокрин тумор.....	129
P34 Metastatic well differentiated neuroendocrine tumor	129
P35 Мешан адено-неуроендокрин карцином на апендикс	130
P35 Mixed adeno-neuroendocrine carcinoma of the appendix (MANEC)	130
P36 Грануломатоза со полиангиитис (Wegener-ова грануломатоза)	131
P36 Granulomatosis with polyangiitis (Wegener granulomatosis)	131
P37 Употреба на антидепресиви кај пациенти со Psoriasis vulgaris	132
P37 Depression drugs for patients with Psoriasis Vulgaris	132
P38 Третман на фацијални ангиофиброми	133
P38 Treatment of facial angiofibromas	133
P39 Булозна епидермолиза.....	134
P39 Epidermolysis bullosa.....	134
P40 Infarctus myocardii acuta – Mors naturalis со големо форензично значење	134
P40 Infarctus myocardii acuta – with important forensic mean	135
P41 Огнострелна канална повреда низ аортата	136
P41 Firefighting channel injury through the aorta	136
P42 Позитивни и негативни ефекти при примена на флуор	137
P42 Positive and negative effects in the application of fluoride	137
P43 Оперативен третман на интрацеребрална хеморагија	138
P43 Operative treatment of intracerebral haemorrhage	138
P44 3D принтинг во медицината.....	139
P44 3D priniting in medicine.....	139
P45 Значење на предоперативен скрининг во третманот на колоректален карцином	140
P45 Meaning of preoperative screening in the treatment of colorectal cancer	140
P46 Спонтан пнеумоторакс кај млади индивидуи-ризик фактори за негово настанување и начини на негово третирање	141
P47 Spontaneous pneumothorax in young individuals - risk factors for Its occurrence and ways of Its treatment.....	141
P47 Единствен оперативен третман на примарен срцев Hemangioendothelioma кај трудница во деветтиот месец од бременоста	142
P47 Unique operative treatment of primary cardiac Hemangioendothelioma during the ninth month of pregnancy.....	142
P48 EPIDIOLEX® (cannabidiol) орален раствор, нова надеж за пациенти со Lennox-Gastaut-ов и Dravet-ов синдром	143
P48 EPIDIOLEX® (cannabidiol) oral solution, a new hope for patients with Lennox-Gastaut and Dravet syndrome	143
P49 Употреба на канабиноидите за третман на гадење и повраќање предизвикано од хемотерапија кај педијатриската популација	144

P49 Use of Cannabinoids for treatment of nausea and vomiting induced by chemotherapy in pediatric population.....	144
P50 Безбедност, толерантност и ефикасност на орално администрирани канабиноиди за третман на мултипла склероза	145
P51 Интеракции на канабидиол и тетраhydroканабинол со лекови кои делуваат на централниот нервен систем	146
P51 Interactions of cannabidiol and tetrahydrocannabinol with medicines affecting the central nervous system	146
P52 Ефикасност при употребата на хербални препарати во третман на воспаленија на оралната лигавица.....	147
P52 Efficiency of using of herbal products for oral mucosa inflammation treatment	147
P53 Употреба на препарати со хијалуронска киселина за козметички и медицински цели	148
P53 Hyaluronic acid preparations for cosmetic and medical purposes.....	148
P54 Дали канабиноидите се ефикасни за третман на кахексија/синдром на губење на тежина кај ХИВ позитивни пациенти	149
P54 Are cannabinoids effective for the treatment of cachexia/weight loss syndrome in HIV-positive patients.....	149
P55 Синхрона екстраутерина и интраутерина бременост.....	150
P55 Synchronous extrauterine and intrauterine pregnancy	150
P56 Дијагноза и лекување на Placenta previa	151
P56 Diagnosis and treatment of Placenta previa.....	151
P57 Вродено криво стапало кај новородени – причини и третман.....	152
P57 Clubfoot in neonates – causes and treatment.....	152
P58 Фрактура на субтотална биполарна ендопротеза на колк и нејзина ревизија	153
P58 Fracture of subtotal bipolar endoprosthesis of hip and its revision.....	153
P59 Оперативен третман на пациент со фрактура на бутна коска без давање на крвни деривати	154
P59 Operative treatment of a patient with femoral bone fracture who refuses to receive blood derivatives.....	154
P60 Герминативен тумор на јајник во детска возраст	155
P60 Germinative ovarian tumor in childhood (germ cell neoplasm in childhood).....	155

ПЛЕНАРНИ ПРЕДАВАЧИ

Проф. д-р Татјана Рушковска е родена во 1967 год. во Штип. Основното и средното образование ги завршува во Берово. Во 1990 г. дипломира на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, група Биологија, биохемиско-физиолошка насока, како студент со највисок среден успех во генерацијата. Од 1994 до 2010 година работи во Централната клиничка лабораторија во Воената болница во Скопје, најпрво како биохемичар, а потоа и како началник на лабораторијата (2003-2010 год.). Во меѓувреме ги завршува магистерските (1997 год.) и докторските (2002 г.) студии на Природно-математичкиот факултет при

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2009 год. Татјана Рушковска е избрана за насловен доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Од 2010 год. е редовно вработена на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, најпрво како доцент, а потоа и како професор. Во периодот 2011-2014 год. ја извршува функцијата продекан на Факултетот за медицински науки. Во учебната 2014/15 год. работи како визитинг професор на Одделот за биохемија, молекуларна биологија и биофизика на Универзитетот на Минесота, САД, како Фулбрајт стипендист. Во моментот ја извршува функцијата претседател на Наставно-научниот совет на Школата за докторски студии на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Татјана Рушковска учествува во бројни меѓународни и универзитетски научно-истражувачки проекти. Автор е на поголем број научни публикации од областа на биохемијата и клиничката биохемија објавени во реномирани меѓународни научни списанија, од кои најголемиот дел се слободно достапни на базата PubMed. Рецензирала поголем број научни трудови за едни од најреномираните научни списанија од областа на биохемијата и клиничката биохемија, како што се: *Frontiers*, *PlosOne*, *Clinical Chemistry and Laboratory Medicine*, *Antioxidants and Redox Signaling*, *Free Radical Research* и др. Активно учествува во работата на универзитетските тела и континуирано се залага за унапредување на образовниот процес и научно-истражувачките капацитети на Универзитетот.

Метод на електрофореза на единечни клетки – можности за истражувања

проф. д-р Татјана Рушковска

Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

e-mail: tatjana.ruskovska@ugd.edu.mk

Генотоксини се агенси од различна природа кои можат да предизвикаат оштетување на ДНК. Значајна особина на живите клетки е способноста за репарација на оштетувањата, но истата не е неограничена. Доколку оштетувањето на ДНК не се поправи, доаѓа до појава на канцер, клеточна смрт или пренесување на оштетувањето на наредните генерации. Од таа причина, од особена важност е да се детектира присуството на агенси со генотоксични својства во животната средина, а потоа да се реагира соодветно за заштита од нивните штетни ефекти.

Основна цел на научно-истражувачкиот проект со наслов „Теренски детектор за генотоксичност од хемиски, биолошки, радиолошки, нуклеарни и експлозивни направи“, финансиран од НАТО, е развој на еден таков детектор каде живи клетки ќе бидат искористени како биосензори за присуството на генотоксини од различна природа. Факултетот за медицински науки учествува во овој меѓународен проект во соработка со партнерите од Бугарија, САД и Турција.

Една од најпопуларните методи за детекција на оштетувањето на ДНК е методот на електрофореза на единечни клетки во агарозен гел или попознат како комет метод. Во рамките на НАТО проектните активности овој метод е имплементиран во Биохемиската лабораторија на Факултетот за медицински науки. Методот е релативно едноставен, прилично сензитивен и има разновидна примена. Може да се користи во рамките на базични истражувања на механизмите на оштетување и репарација на ДНК, за тестирање на генотоксичност на нови лекови, козметички препарати и наноматеријали, за истражувања во областа на екотоксикологијата, за хуман биомониторинг, како и во рамките на хумани интервентни студии со биоактивни компоненти од растително потекло и нутрацевтици.

Во рамките на ова предавање ќе бидат презентирани основните принципи на комет методот, како вовед во тренинг курсот со наслов „Комет метод – теоретски и практични аспекти“, поддржан од НАТО проектот „Теренски детектор за генотоксичност од хемиски, биолошки, радиолошки, нуклеарни и експлозивни направи“.

Клучни зборови: генотоксичност, оштетување на ДНК, комет метод, NATO SPS G5266.

Method of single cell electrophoresis – research opportunities

Prof. Dr. Tatjana Ruskovska

Faculty of Medical Sciences, University “Goce Delcev”, Stip

e-mail: tatjana.ruskovska@ugd.edu.mk

Genotoxins are agents of various nature that can cause DNA damage. An important characteristic of the living cells is the ability to repair the damage, but it is not unlimited. If DNA damage is not repaired, cancer, cell death or transmission of the damage to the next generations can occur. For this reason, it is particularly important to detect the presence of agents with genotoxic properties in the environment, and then respond appropriately for protection against their harmful effects.

The main goal of the scientific research project entitled: “A Field Detector for Genotoxicity from CBRN and Explosive Devices”, funded by NATO, is development of such a detector, where living cells will be used as a biosensor for the presence of genotoxins of various nature. The Faculty of Medical Sciences participates in this international project, in cooperation with the partners from Bulgaria, USA and Turkey.

One of the most popular methods for detecting the DNA damage is the method of single cell electrophoresis in agarose gel, or commonly known as comet assay. Within the NATO project activities, this method is implemented in the Biochemistry Laboratory at the Faculty of Medical Sciences. The method is relatively simple, quite sensitive, and has diverse applications. It can be used within basic research on the mechanisms of DNA damage and repair, for testing of genotoxicity of new drugs, cosmetic products and nanomaterials, for research in the field of ecotoxicology, for human biomonitoring, as well as within human intervention studies with plant bioactives and nutraceuticals.

Within this lecture, the basic principles of the comet assay will be presented, as an introduction to the training course entitled: “Comet assay – theoretical and practical aspects”, supported by the NATO project “A Field Detector for Genotoxicity from CBRN and Explosive Devices”.

Keywords: genotoxicity, DNA damage, comet assay, NATO SPS G5266